

STADSOMWALLING BRUGGE

GENTPOORTVEST

KATELIJNEVEST

BEGIJNENVEST

BOEVERIEVEST

SMEDENVEST

STIL ENDE

KRUISVEST

KAZERNEVEST

BONINVEST

notelaar

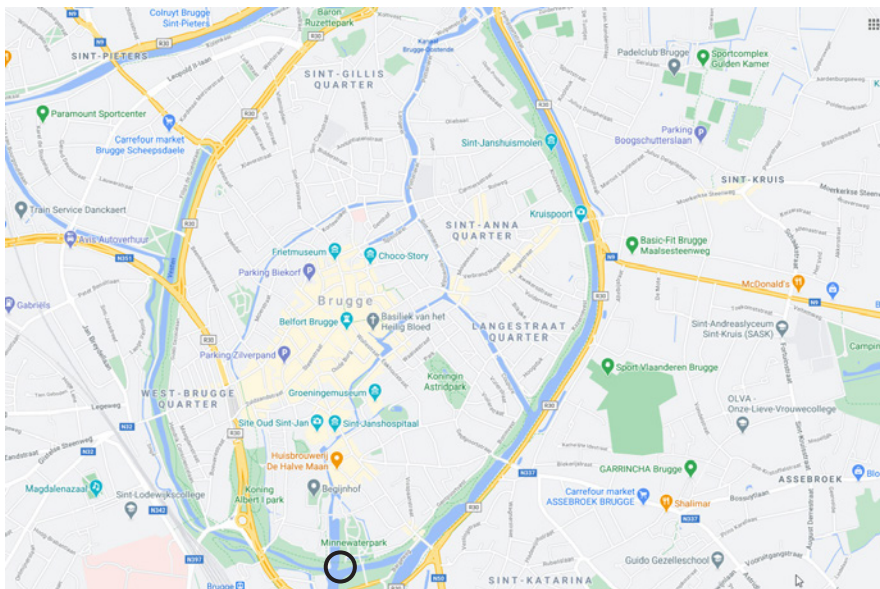
hybride linde

canadapopulier

'Regenerata'

schietwilg

ruwe iep

Begijnenvest 1

Titel: Zicht op Minnewaterbrug en de Poertoren

Omschrijving Rechts van de Poertoren is de Begijnenvest te zien met de nog jonge bomen. Let ook even op de geestelijken in soutane op de brug.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1901-1901

Inventarisnummer BRU001006836 G/B176/18

Soort glasplaat

Vervaardiger van Renynghe de Voxvrie W.

Collectie: G. Michiels

Bomen. De Begijnenvest start aan de Poertoren. Anno 1901 waren daar nog geen echt oude bomen aanwezig. De bomen rechts van de toren groeien op het stuk van de Begijnenvest richting Minnewater, dat buiten ons beheerplan valt.

Bomen. De foto van 2020 toont links van en net vóór de Poertoren een notelaar of walnoot (*Juglans regia*), die deel uitmaakt van het boomgaardje dat in dit deel van de Begijnenvest, tussen de vestingmuur en het water is aangelegd. Rechts van de Poertoren is alleen de eerste boom (een hybride linde, *Tilia x europaea*) relevant voor dit beheerplan. Alle andere bomen staan op het deel van de Begijnenvest naast het Minnewater en richting Begijnhof, dat buiten het beheerplan valt. We ontwaren er de grijsachtige tinten van schietwilg, een donkergroene vlek van een van de weinige resterende ruwe iepen (*Ulmus glabra*), en als hoogste bomen een rij Canadapopulieren van de cultivar 'Regenerata'.

notelaar

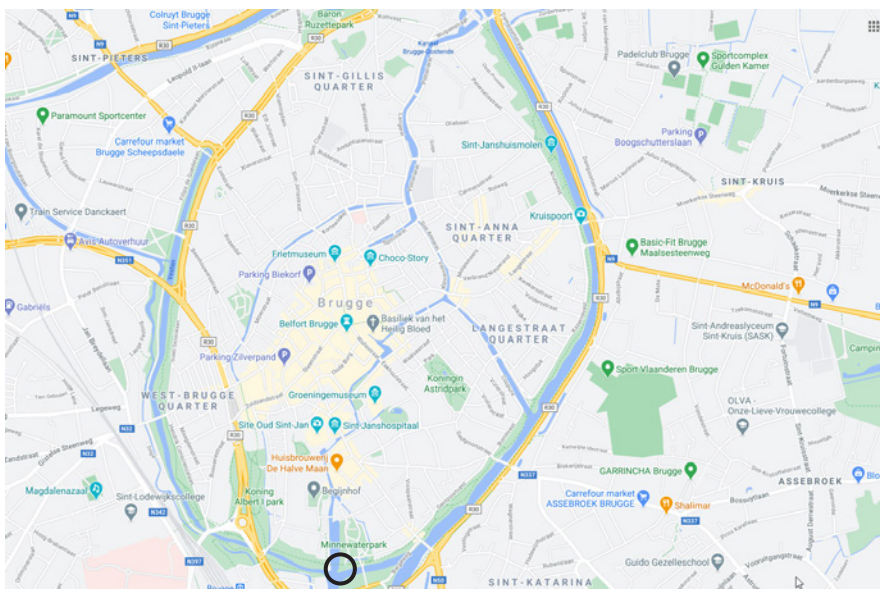
hybride linde

canadapopulier

'Regenerata'

schietwilg

ruwe iep

Begijnenvest 2

Titel: Zicht op de Minnewaterbrug en de Poertoren

Omschrijving De Minnewaterbrug werd in 1739 gebouwd naar de plannen van architect Hendrik Pulinx. Op de brug is aan weerszijden een gietijzeren leuning aangebracht. Aan de voet van de brug vinden we de 14de-eeuwse Poertoren terug, een ontwerp van Jan van Oudenaarde. Merk op dat het torentje bovenop ontbreekt. Het werd afgebroken en rond 1922 herbouwd. Achterliggend bevindt zich de Begijnenvest.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1921-1921

Inventarisnummer FOA12188

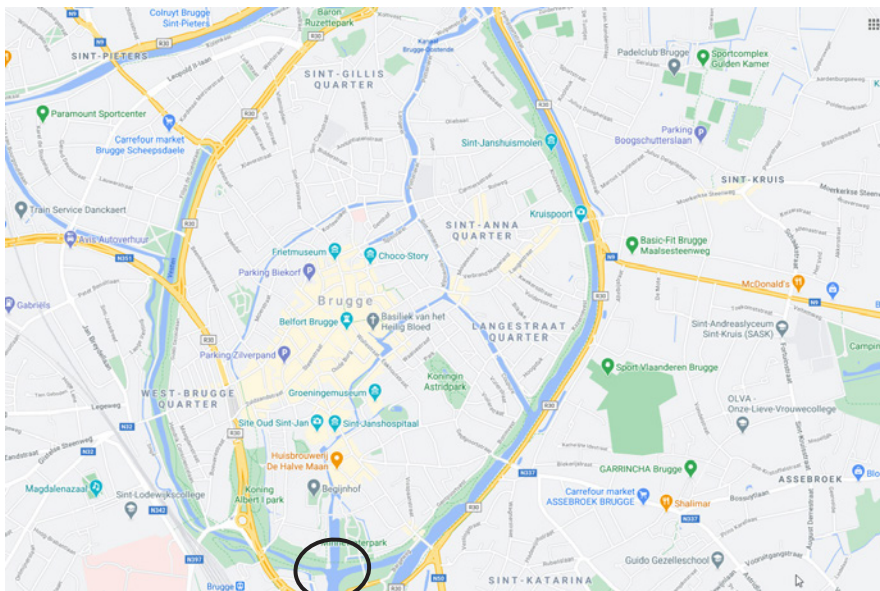
Soort prentbriefkaart

Vervaardiger De Ghelder (Brugge)

Collectie: J. A. Rau

Bomen. Deze prentbriefkaart van 1921 toont vooral de beschadigde Poertoren. Onmiddellijk rechts van de Poertoren zien we een hybride linde, geplaat in 1856.

Bomen. De foto van 2020 toont links van en net vóór de Poertoren een notelaar of walnoot (*Juglans regia*), die deel uitmaakt van het boomgaardje dat in dit deel van de Begijnenvest, tussen de vestingmuur en het water is aangelegd. Rechts van de Poertoren is alleen de eerste boom (een hybride linde, *Tilia x europaea*) relevant voor dit beheerplan. Alle andere bomen staan op het deel van de Begijnenvest naast het Minnewater en richting Begijnhof, dat buiten het beheerplan valt. We ontwaren er de grijsachtige tinten van schietwilg, een donkergroene vlek van een van de weinige resterende ruwe iepen (*Ulmus glabra*), en als hoogste bomen een rij Canadapopulieren van de cultivar 'Regenerata'.

Begijnenvest 3

Titel: Zicht op de buitengracht langs de begijnenvest

Omschrijving De Keizerinnesluis, die we zien centraal op deze prentbriefkaart, dateert van de 18de eeuw. Let er ook even op de schuur en het roeibootje aan de oever. Achterliggend is de 14de-eeuwse Poertoren te zien met daarnaast de Minnewaterbrug. Deze brug werd in 1739 gebouwd naar een ontwerp van architect Hendrik Pulinx. De torentjes in de verte zijn die van kasteel De Wulf, gelegen aan het Minnewater. Dit neo-gotische kasteel werd in 1893 gebouwd naar de plannen van architect Charles De Wulf.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1904-1904

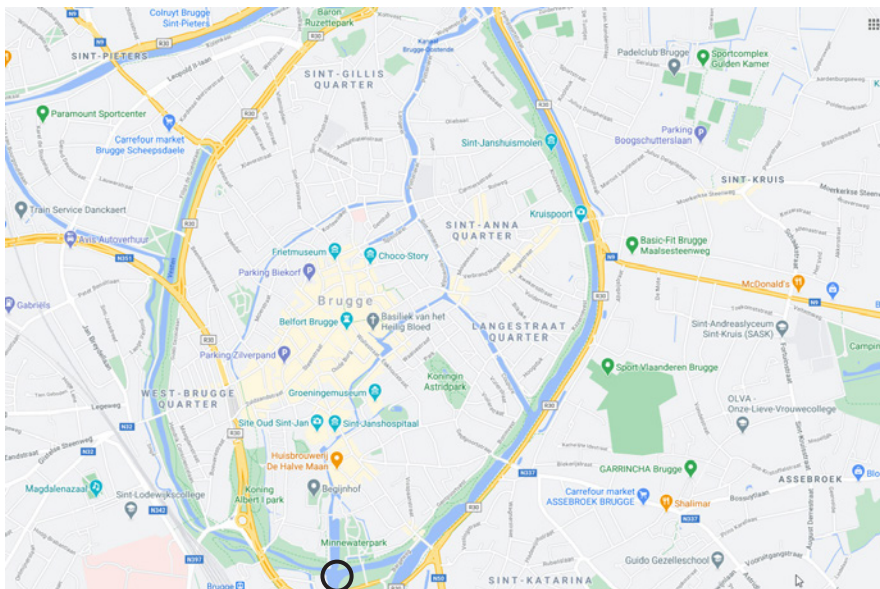
Inventarisnummer FOA12328

Soort prentbriefkaart

Collectie: J. A. Rau

Bomen. Deze prentbriefkaart is erg analoog aan de vorige foto. Het kleuraspect is aantrekkelijk, maar hier is minder duidelijk dat we met een knotboom te maken hebben rechts van de Poertoren.

Bomen. Op de foto van 2020 is de knotboom van 1901 verdwenen. Links van de Poertoren zien we een hoge hybride linde (*Tilia x europaea*) op de Begijnenvest en daarachter de Canadapopulieren van de Begijnenvest langs het Minnewater. Tussen de vestingmuur en het water staan drie appelaars (*Malus domestica*), een perelaar (*Pyrus communis*) vóór de Poertoren en een lage, donkergroene eenstijlige meidoorn net rechts van de Poertoren. De lichtgroene boom die boven de meidoorn uitsteekt is een notelaar of walnoot (*Juglans regia*). De bomen achter de Keizerinnesluis bevinden zich nog op de Katelijnevest. We zien v.l.n.r. een beuk, een witte esdoorn, een linde, Canadapopulieren en opnieuw een linde.

Begijnenvest 4

Titel: De omgeving van het Minnewater en de Begijnenvest

Omschrijving Links op de foto ziet u de Poertoren die dateert van de 14de eeuw en rechts de Keizerinnesluis. Bemerkt ook de roeiboten en de aak. Let ook even op de schuur.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1901-1901

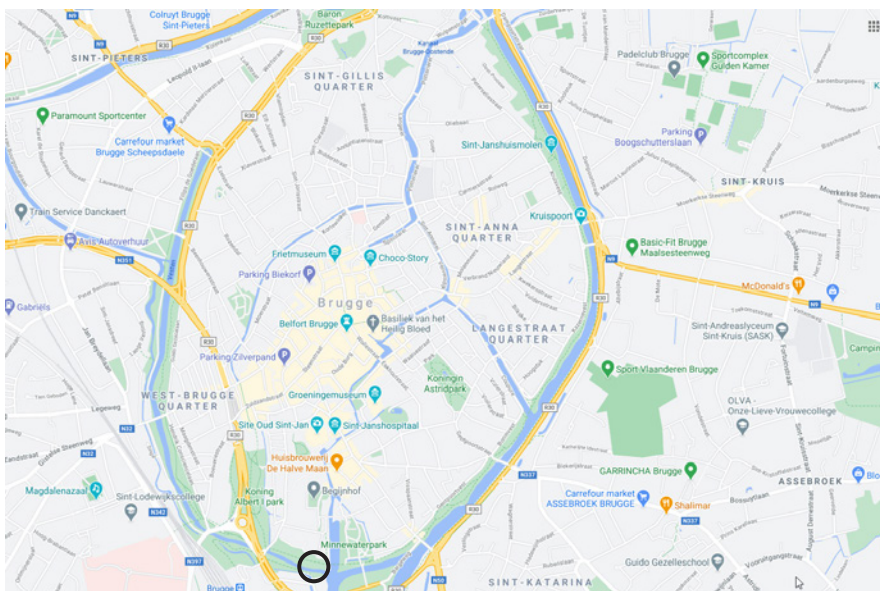
Inventarisnummer BRU001009095 G/C880/6

Soort glasplaat

Vervaardiger Rotsaert (Brugge)

Bomen. Deze foto met zicht op de Poertoren en de Keizerinnesluis, uit 1901 is interessant omwille van de knotboom centraal in beeld. De soort is weliswaar moeilijk met zekerheid te bepalen, maar het is een feit dat er halfweg de 19de eeuw massaal knotbomen op de vesten geplant werden, getuige de notities van Anonim (1856) die bijna op elk vestingsegment 'tétards d'essences diverses' vermeldt. Momenteel zijn er nog amper enkele knotwilgen (*Salix alba*) langs de binnenwal van de Katelijnevest, een knotels (*Alnus glutinosa*) nabij de sluis aan de Buiten Begijnenvest, een knotes (*Fraxinus excelsior*) op een bastion van de Buiten Boeverievesten enkele knotlinden (*Tilia x europaea*) op de Katelijnevest te zien.

Bomen. Op de foto van 2020 is de knotboom van 1901 verdwenen. Links van de Poertoren zien we een hoge hybride linde (*Tilia x europaea*) op de Begijnenvest en daarachter de Canadapopulieren van de Begijnenvest langs het Minnewater. Tussen de vestingmuur en het water staan drie appelaars (*Malus domestica*), een perelaar (*Pyrus communis*) vóór de Poertoren en een lage, donkergroene eenstijlige meidoorn net rechts van de Poertoren. De lichtgroene boom die boven de meidoorn uitsteekt is een notelaar of walnoot (*Juglans regia*). De bomen achter de Keizerinnesluis bevinden zich nog op de Katelijnevest. We zien v.l.n.r. een beuk, een witte esdoorn, een linde, Canadapopulieren en opnieuw een linde.

Begijnenvest 5

Titel: Het standbeeld van Hendrik Pickery langs de Begijnenvest

Omschrijving Het borstbeeld van de Brugse beeldhouwer Hendrik Pickery (1828-1894) is van de hand van zijn zoon Gustaaf (1862-1921) en werd onthuld langs de Begijnenvest op 14 juli 1901. De opname is omlijst met een sierrand met bloemen.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1902-1902

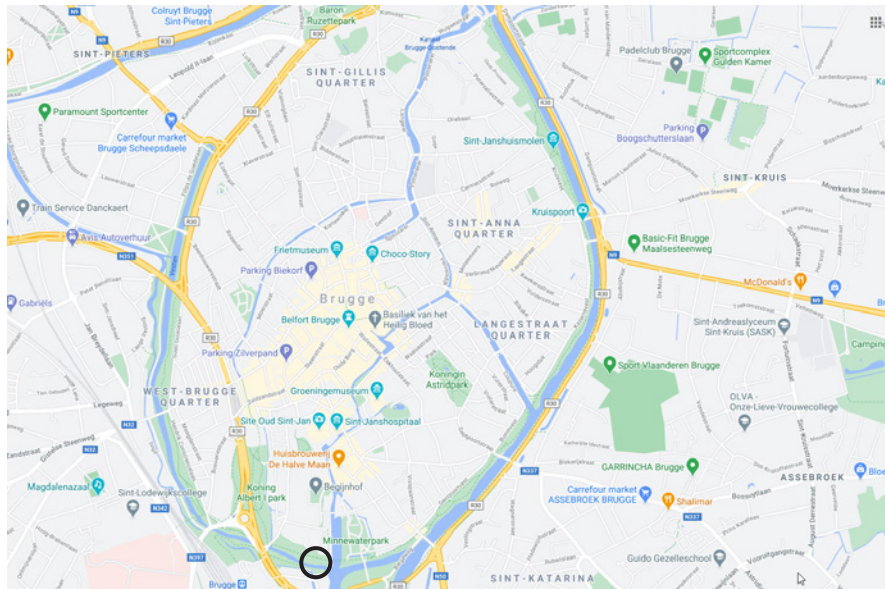
Inventarisnummer FOA11876

Soort prentbriefkaart

Collectie: J. A. Rau

Bomen. Dit borstbeeld van Hendrik Pickery werd onthuld in 1901. De paardenkastanjes achter het borstbeeld stonden er klaarblijkelijk al vóór het beeld en accentueerden het bastion op deze plaats. Op deze zomerse opname is de leeftijd moeilijk in te schatten, maar op een volgende foto, waar de bomen zonder bladeren gefotografeerd werden, is dat iets gemakkelijker. Daardoor moeten de bomen met grote waarschijnlijkheid toegeschreven worden aan de activiteiten van landschapsarchitect Van Hulle, die de Begijnenvest bijwerkte tussen 1881 en 1890.

Bomen. De 9 witte paardenkastanjes achter het borstbeeld van Henri Pickery anno 2020. De bomen hebben momenteel stamomtrekken van slechts 157 tot 251 cm. Dat is erg gering voor hun leeftijd van ongeveer 135 jaar, maar de bomen zijn dan ook erg dicht op elkaar geplant, met amper drie meter tussenafstand en ze zijn bovendien ook nog eens streng gesnoeid. De overvloedige foto's van dit standbeeld laten er nochtans geen twijfel over bestaan dat het om dezelfde bomen gaat.

Begijnenvest 6

Titel: Monument met borstbeeld van beeldhouwer Hendrik Pickery (1828-1894)

Omschrijving Het monument werd opgericht in 1901 langs de Begijnenvest. De schep- per van het monument is Gustaaf Pickery, zoon van Hendrik. Op de achtergrond zien we de Ketsbruggestraat.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1904-1904

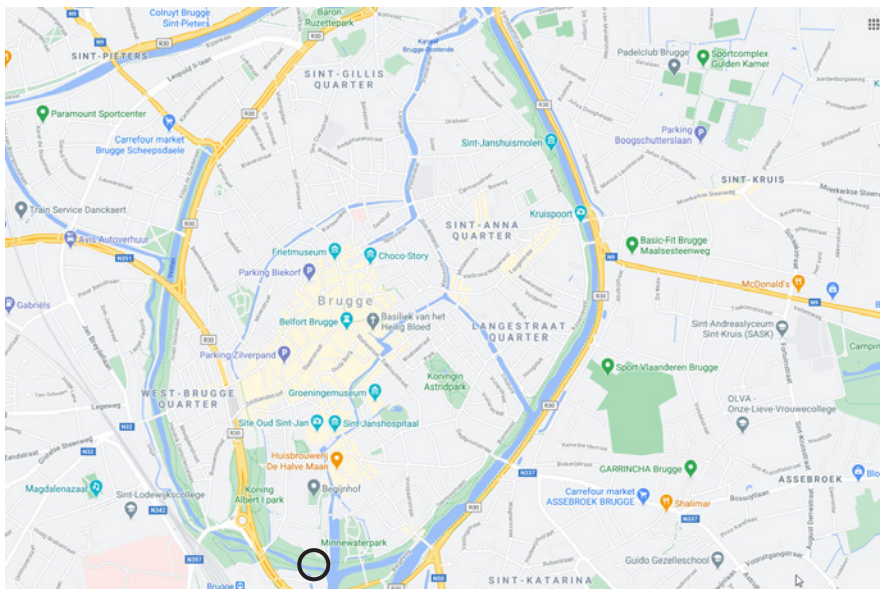
Inventarisnummer FO/A03208

Soort prentbriefkaart

Collectie: Stadsarchief Brugge / J. A. Rau

Bomen. Op deze foto van 1904 zijn de witte paardenkastanjes op het bastion van de Begijnenvest, achter het borstbeeld van Hendrik Pickery, beter op leeftijd te schatten. Ze ogen zowat 20 jaar oud en zijn dus met vrij grote zekerheid toe te schrijven aan de par- kaanleg van de Begijnenvest door landschapsarchitect Van Hulle, die de Begijnenvest aanpakte tussen 1881 en 1890.

Bomen. Op de foto van 2020 zijn de paardenkastanjes inmiddels zowat 135 jaar oud. Hun stamomtrek is niet erg omvangrijk (157-251 cm), waar de dichte plantafstand ongetwijfeld een rol in speelt.

Begijnenvest 7

Titel: Zicht op de Begijnenvest

Omschrijving We zien het borstbeeld van de Brugse beeldhouwer Hendrik Pickery (1828-1894), van de hand van zijn zoon Gustaaf (1862-1921). Het staat op een sokkel, ontworpen door architect Louis Delacenserie en werd onthuld op 14 juli 1901.

Datering -2000

Inventarisnummer BRU001031102

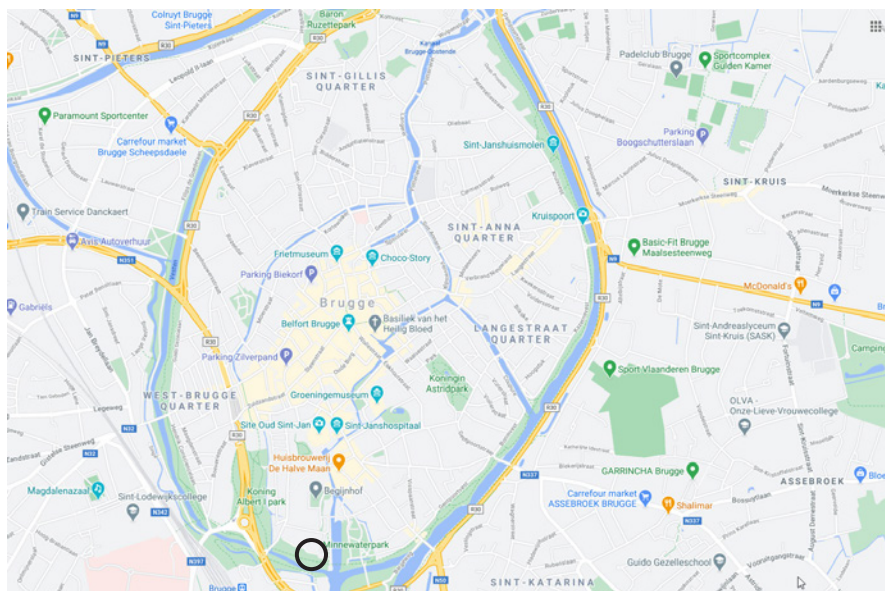
Soort negatief

Vervaardiger Jacques Willems, Brugge

Collectie: Stadsarchief Brugge

Bomen. De witte paardenkastanjes op het bastion van de Begijnenvest, achter het borstbeeld van Hendrik Pickery, anno 2000.

Bomen. Het standbeeld van Pickery is de perfecte referentie om de bomen opnieuw te fotograferen. Toch is een individuele herkenning van de bomen niet eenvoudig. Het toont aan dat ze regelmatig en ingrijpend gesnoeid werden in de laatste 20 jaar.

Begijnenvest 8

Titel: Boom met horizontale letsels langs de Begijnenvest

Omschrijving Op deze opname zien we een boom die horizontale letsels op regelmatige afstand vertoont in de schors. Die letsels komen van inkepingen waarin horizontaal latten aangebracht werden in de Tweede Wereldoorlog. Op die manier kon men de boom beklimmen en gebruiken als uitkijkpost.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1991-02-00 -

Inventarisnummer BRU001026084

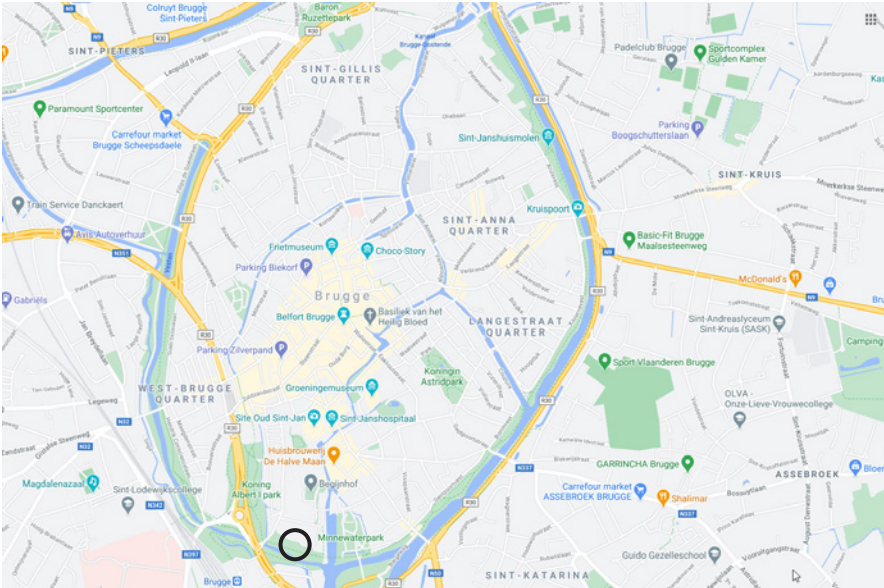
Soort negatief

Vervaardiger Manertz Georges (Brugge)

Collectie: Stadsarchief Brugge

Bomen. Deze boom, gefotografeerd op de Begijnenvest in 1991, vertoont horizontale letsels die toegeschreven worden aan een benageling met planken in de Tweede Wereldoorlog. De boom fungeerde als uitkijkpost voor de militairen. Vermoedelijk gaat het om een zilverlinde (*Tilia tomentosa*).

Bomen. Als referentiepunt om de foto van 1991 opnieuw te maken, gebruikten we de twee bomen aan de overzijde van het water. Het is toch niet helemaal zeker of de zilverlinde op de foto van 2020 dezelfde is als deze van de foto van 1991. In elk geval rest er van de horizontale letsels geen spoor meer. De boom verliest wel wondsappen. Op de foto van 1991 lijkt de boom vlak tegen het water te staan, terwijl de boom anno 2020 iets verder van het water af staat. Mogelijk stonden hier drie zilverlinden, waar er nu nog slechts twee van resteren. Beide resterende bomen hebben last van bastbeschadiging en schimmels. Ze zijn wellicht geen zeer lang leven meer beschoren.

Begijnenvest 9

Titel: Zicht op de Begijnenvest

Datering -2000

Inventarisnummer BRU001031103

Soort negatief

Vervaardiger Jacques Willems, Brugge

Collectie: Stadsarchief Brugge

Bomen. Deze foto van de Begijnenvest in 2000 toont vooral witte paardenkastanjes en verderop ook tamme kastanjes, een robinia, ...

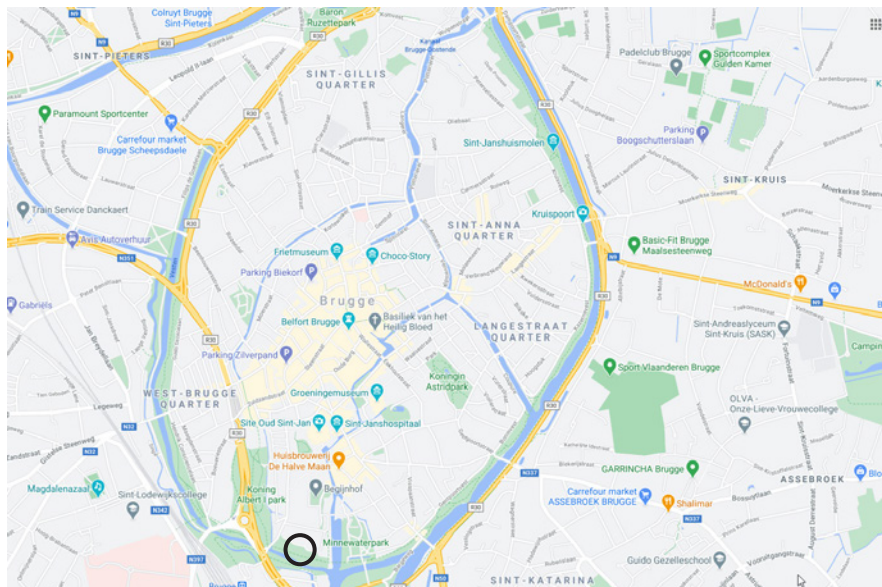
Bomen. De witte paardenkastanje centraal in beeld was een gemakkelijk referentiepunt om de foto in 2020 opnieuw te maken. Ook de dikste bomen op dit deel van de vesten, zijn gezien de soortensamenstelling wellicht nog ten dele het werk van landschapsarchitect Van Hulle, die hier tussen 1881 en 1890 aan het werk was. Alle dunnere stammen van es-sen, esdoorns, amberbomen, ... zijn echter van recentere aanplant.

gewone es

witte paardenkastanje

gewone esdoorn

Begijnenvest 10

Titel: Bomen langs de Begijnenvest

Omschrijving Bomen in late herfsttooi.

Locatie Brugge, Centrum, Begijnenvest

Datering 1990-1990

Inventarisnummer BRU001032112

Soort negatief

Vervaardiger Jacques Willems, Brugge

Collectie: Stadsarchief Brugge

Bomen. Deze foto van 1990 toont opnieuw dezelfde witte paardenkastanje (zonder nummerplaatje) van de vorige foto. Opvallend is dat er tegen het water aan beide zijden ook nog hakhout aanwezig is. De weinige restanten van hakhout op dit deel van de vesten zijn zwarte elzen.

Bomen. Op de foto van 2020 is de witte paardenkastanje met sterk gebogen onderste tak het referentiepunt. Links zijn v.l.n.r. een jongere gewone es en gewone esdoorn aanwezig. Het hakhout op beide oevers is echter verdwenen.

witte paardenkastanje

zilverlinde

zomereik

witte paardenkastanje

tamme kastanje

amerikaanse amberboom

witte paardenkastanje 001129

zilverlinden 001126-001127

tamme kastanje 001123

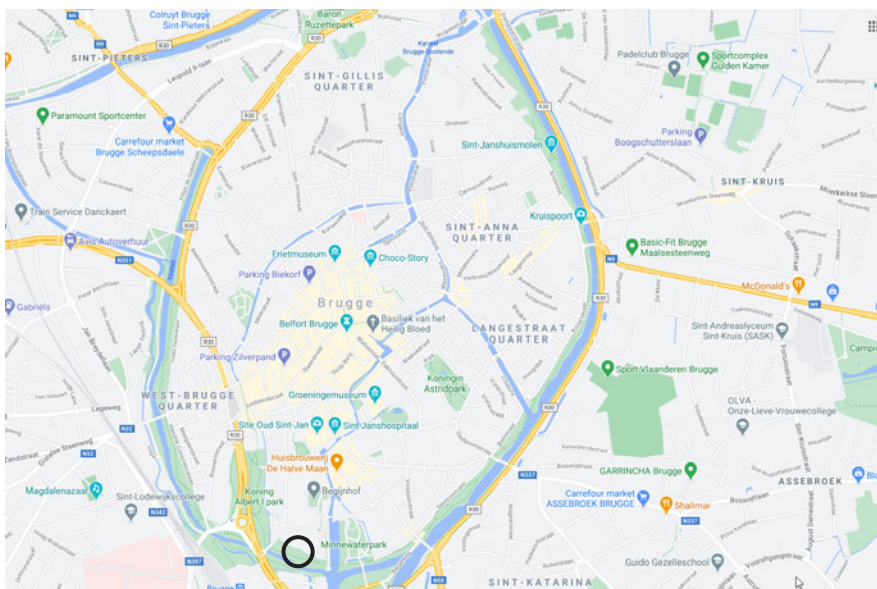
witte paardenkastanje 001125-001121

moerarseiken 001152-001153

robinia

zomereik 001122

Begijnenvest 11

Titel: Zicht op de Begijnenvest

Datering -1980

Inventarisnummer BRU001033294

Soort negatief

Vervaardiger Jacques Willems, Brugge

Collectie: Stadsarchief Brugge

Bomen. Deze foto van 1980 geeft een mooi overzicht van het bomenbestand op de Begijnenvest op dat moment. V.l.n.r. zien we een witte paardenkastanje (001129), zilverlinden (001126, 001127), tamme kastanje (001123), witte paardenkastanjes (001124 en 001125) en zomereik (001122). Aan de overkant van het water is er nog heel wat hakhout, vermoedelijk vooral van zwarte els aanwezig.

Bomen. Op de foto van 2020 zijn de meeste bomen nog perfect herkenbaar: witte paardenkastanjes, zilverlinden, tamme kastanjes, zomereik. Aan de overzijde van het water is er veel hakhout verdwenen. Centraal in beeld tussen de drie bomen aan deze kant van het water, zien we de stambasis van een robinia (zonder nummer). De twee stambasissen rechts in beeld aan de overkant van het water zijn moereseiken (001152 en 001153).

zomereik ...

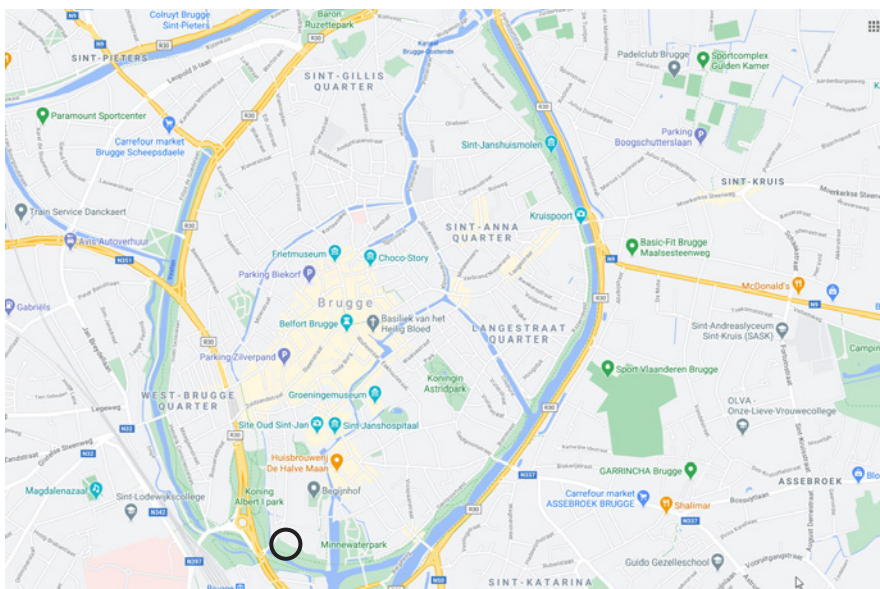

moeraseik
001151-001152-
001153

zomereik
001122

witte esdoorn
001150

moerascipres
001219-001224

Begijnenvest 12

Titel: Zicht op de Begijnenvest in wintertijd

Datering 1962-12-00 -

Inventarisnummer BRU001021680

Soort negatief

Collectie: Brusselle-Traen

Bomen. Deze foto van 1962 toont dezelfde zomereik (001122) van vorige foto. Opvallend is vooral het vele hakhout (van zwarte els?) aan de overkant van het water.

Bomen. Op de foto van 2020 is de zomereik (001122) het referentiepunt. Aan de overkant van het water zien we links drie moeraseden (000151, 000152, 000153). Rechts groeit een witte esdoorn (001150).

De puinen van de Boeveriepoort in 1778, door Jan Karel Verbrugge (Brugge, Stedelijke Musea, Steinmetzkabinet, nr. 0.702). In het begin van de 14de eeuw werd deze poort ook de Bueterbekepoort genoemd, naar de beek die in de nabijheid ervan stroomde. In de eerste helft van de 17de eeuw was de Boeveriepoort erg vervallen en zelfs gedeeltelijk gesloopt. Wat er nog van overbleef werd in 1807 opgeruimd, om plaats te maken voor een nieuwe poort. deze laatste werd op haar beurt afgebroken in 1863. (Bron: Marc Ryckaert 1991, Historische Stedenatlas van België).